

Савич А.С.

ЦІНОУТВОРЕННЯ

Ціна фокусує в собі різнобічні інтереси економічних суб'єктів. У ринковій економіці вона є епіцентром усіх подій, оскільки за її участю щодня відбувається мільярди обміну товарів. Тому проблеми ціни і ціноутворення одні з найважливіших в економічній науці і практиці. Економічно обґрунтована ціна є важливою передумовою нормального функціонування ринкових суб'єктів, галузей економіки, забезпечення соціальної рівноваги в суспільстві. У ній закладені передумови виробництва, споживання і відтворення. Крім того, вона постає як економічний показник ефективного управління економікою, як інструмент, використовуючий який, оцінюють діяльність виробничих колективів, матеріально винагороджують їх працю. За допомогою ціни відбувається розподіл і перерозподіл ВВП, ВНП, НД. Ціна є стимулюючим фактором виробництва, а також обмеження певного економічного блага. Якщо вона викривлюватиме економічні процеси, жодні зусилля, спрямовані на розвиток економіки, не матимуть успіху.

Ціна виконує такі функції: 1) облікова (вимірювальна), вимірює вартість товарів, послуг. Вона має прикладний приклад, оскільки забезпечує економічний аналіз, допомагає у виробленні й прийманні управлінських рішень, зясуванні стимулів, що продовжують виробництво того чи іншого товару. 2) розподільча-перерозподільча – розподіляє вартість товарів між їх виробниками та споживачами. Вона тісно пов'язана з балансуванням попиту і пропозиції. 3) стимулююча функція, яка стимулює господарчі суб'єктів до максимально ефективного використання економічних ресурсів. Виконуючи цю функцію, ціна розв'язує суперечність між вимогами ринку, представленими ринковою ціною товару, та індивідуальними умовами (витратами) виробництва, представленими індивідуальною вартістю товару. 4) регулююча, завдяки якій на ринку збалансовується попит і пропозицію.

По ряду ознак ціни підрозділяються на окремі види. Розглянемо основні, широко розповсюджені види цін: ціни, які залежать від сфери торгівлі (оптові, роздрібні, тарифні, закупівельні і кошторисні); ціни, що розрізняються ступенем і засобами регулювання (жорсткофіксовані, регульовані, договірні і вільні); ціни за засобом встановлення (тверді, поточні, рухомі і змінні); ціни з урахуванням фактору часу (постійні, сезонні і ступінчаті); ціни за способотримання інформації про рівні цін (довідкові, прейскурантні, розрахункові); ціни в залежності від виду ринку (аукціоні, біржові і ціни торгів); інші види цін.

Сутність і форми державного втручання в процеси ціноутворення залежить від стану економічного розвитку країни. Державна політика цінового регулювання справляє певний тиск на виробників та продавців продукції. Вони повинні дотримуватися встановлених цін. Втручання держави в процес ціноутворення здійснюється в трьох основних формах: обмеження рівня цін; введення податкових платежів; державна підтримка цін через дотації. Ціна є одним з найбільш важливих інструментів регулювання економіки, її регулюючий вплив на економіку охоплює багато напрямків.

Робота виконана під керівництвом доц. кафедри менеджменту Баєвої
О.І.